

Provincie Utrecht
Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit
De heer Roncken
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

DATUM	26 januari 2021	TEAM	SLO/PL1
NUMMER	821F023F	REFERENTIE	Conny Raijmaekers
UW BRIEF VAN	4 november 2020	DOORKIESNUMMER	06-31979630
UW NUMMER	n.v.t.	E-MAILADRES	conny.raijmaekers@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Afschrift reactie op advies PCL	ONDERWERP	Uw advies over de Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening

Geachte heer Roncken,

Hartelijk dank voor uw reactie op de Ontwerp Omgevingsvisie en Ontwerp Interim Omgevingsverordening. U geeft aan dat u de, ten opzichte van de concept Ontwerpen, bijgestelde Omgevingsvisie en -verordening, inhoudelijk verbeterd vindt door sterkere nuancering en compleetheid. Desalniettemin heeft u een aantal belangrijke punten van zorg.

Ringpark / Groen groeit Mee

Uw eerste punt gaat over Ringpark / Groen Groeit Mee. U mist Groen Groeit Mee en u mist daarmee ook hoe dit verder uitgewerkt wordt als een begeleidend principe binnen relevante programma's. Groen Groeit Mee heeft een verbindende werking tussen de verschillende sectorale belangen.

Op dit punt kunnen wij u gerust stellen. Groen Groeit Mee was nog niet ontwikkeld toen wij de Ontwerp Omgevingsvisie vaststelden. Sinds de vaststelling is gewerkt aan een gezamenlijke aanpak 'Groen groeit mee' door de Regio U16, Regio Amersfoort, het Utrechtse deel van de Regio Foodvalley, de vier waterschappen en de provincie. Met deze aanpak is in het najaar 2020 ingestemd door de verschillende partijen. Wij nemen deze aanpak op in de Omgevingsvisie. Er is veel consensus over het onderliggende uitgangspunt om groen te laten meegroeien met de groeiende steden en dorpen. Groen Groeit Mee is een samenwerkingsprogramma, waarin uitwerking wordt gegeven aan de ambitie om groen evenwichtig en evenredig te laten meegroeien. We geven daarmee uitwerking aan de afspraak dat we gezamenlijk bij alle ruimtelijke plannen, projecten en gebiedsontwikkelingen, de groenontwikkeling in evenwichtige verhouding en volwaardig meenemen. Groen Groeit Mee helpt mee om dit mogelijk te maken en te bekostigen. Cruciaal daarin is dat we de verbinding leggen met gebiedsontwikkelingen, van U Ned tot lokaal. Graag nodigen wij u uit om ons te ondersteunen bij de uitwerking van het programma Groen Groeit Mee.

Rol provincie bij toenemende decentralisatie en regionale opschaling van opgaven

U ziet dat in de Omgevingsvisie nog niet gekozen wordt voor specifieke gebieden of onderwerpen die meer regie/gebiedsontwikkeling nodig hebben. U vraagt hoe voorkomen wordt dat bij de nadere uitwerking van programma's, deze programma's sectoraal worden gedomineerd door een eenzijdige – vaak wettelijke of bestuurlijke – agenda.

Als eerste voorbeeld noemt u het programma Sterke Lekdijk waarbij het waterschap de regie heeft en de provincie ondersteunend is. U ziet dat dit gevolgen kan hebben voor de ambitie. Wij herkennen dit beeld niet. In

het genoemde programma werken de betrokken partners integraal samen, waardoor de verschillende ambities voor dit gebied juist goed gekoppeld kunnen worden. We gaan hierna in algemene zin in op uw punten.

U ziet twee problemen:

1. Onduidelijkheid over de hoogte, besteding en planning van het 'extra' budget vanuit de provincie, om gemeenten en lokale partijen te helpen hun 'meekoppel' initiatieven kracht bij te zetten.
2. Afwezigheid van de provincie in het opdrachtgeverschap van het ontwerp- en participatietraject.

U constateert terecht, dat we in de Omgevingsvisie nog geen specifieke gebieden of onderwerpen hebben benoemd die meer regie/gebiedsontwikkeling nodig hebben. We geven hier nadere invulling aan via de programma's. Denk bijvoorbeeld aan de regionale aanpak van de verstedelijkingsopgave, zowel via samenwerking met de regio's, als via trajecten met het Rijk, zoals U Ned. Daarnaast zijn wij voornemens het regionaal programmeren voor wonen en werken in de toekomst uit te bereiden naar de thema's groen en energie, om ook daar de samenhang te bevorderen. Uw aandachtspunten gaan over de manier van werken in programma's, die integraal, zichtbaar en proactief moet zijn. Dit past vanzelfsprekend goed bij de Omgevingswet, waarin de leefomgeving centraal staat. Burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties krijgen meer ruimte om met eigen initiatieven te komen. Het is de rol van de overheid om deze initiatieven proberen verder te helpen. De genoemde eigenschappen zijn nodig om dit op een effectieve manier te doen.

Omgevingskwaliteit

U geeft aan dat het begrip Omgevingskwaliteit is uitgewerkt in de Omgevingsvisie, maar het proces om te komen tot een interpretatie van kwaliteit niet verder uitgewerkt is dan een opsomming van partners en een intentieniveau. U ziet dat de Utrechtse manier van werken anders is dan in Zuid-Holland of Gelderland waar ruimtelijke handreikingen veel strikter zijn omschreven. De Utrechtse handreikingen kenmerken zich in stimulatie en inspiratie gericht op partners en lagere overheden en niet op eigen provinciale verantwoordelijkheden en doelen. U ziet hier twee problemen:

1. Het communicatief vermogen, de inhoudelijke expertise en het mandaat van de eigen ambtenaren die samen met ontwikkelende partners kwaliteitsbepalingen interpreteren. Hoe wordt hier op getraind en gecontroleerd i.r.t. de ambitie van de Omgevingsvisie?
2. De taak van de provincie is om alle 26 gemeenten op hetzelfde niveau te krijgen zolang omgevingskwaliteit een decentrale verantwoordelijkheid is van gemeenten. Gemeenten hebben vaak te weinig ontwerpexpertise en de markt heeft een te korte, ruimtelijk en technologisch beperkte blik. Er ontbreekt een eigen positie van de provincie voor regionale samenhang en actieve ondersteuning van gemeenten.

Het klopt dat de provincie Utrecht op dit onderwerp (ruimtelijke kwaliteit) sterk inzet op samenwerking en op het ondersteunen van partners via bijvoorbeeld handreikingen. Dit is een bewuste keuze en deze vorm van samenwerking met vertrouwen past goed bij de gedachte van de Omgevingswet. Wij zetten dit dan ook door. Hier op een goede manier mee kunnen werken zien wij als een traject waarin de gezamenlijke partijen leren om anders te werken onder de Omgevingswet. Hierin pakken wij nadrukkelijk ook een ontwikkelrol op, om met kennis en (ontwerp) expertise bij te dragen aan kansrijke en kwalitatieve oplossingen voor de grote opgaven waar Utrecht voor staat. Het is daarbij ook de insteek om dit ook voor provinciale organisatie te verbeteren via 'leren werken met de Omgevingswet'. Uw expertise is hier vanzelfsprekend een goede toevoeging op, zowel in concrete gebieden en projecten, als in de wijze van samenwerken.

Beheer en ontwikkeling van de digitale leefomgeving

U geeft aan dat digitalisering als verlengstuk van de ruimtelijke leefomgeving sterk onderschat wordt. U ziet kansen voor participatie, burger-wetenschap, democratische transparantie (of ondemocratische segregatie), data verzameling en interpretatie van sociaal ruimtelijk gedrag. U mist de consequenties hiervan voor de rol van de overheid in de Omgevingsvisie.

In hoofdstuk 6 van de Omgevingsvisie schenken wij aandacht aan participatie in brede zin, van reageren tot aan mee-ontwikkelen en mee-besluiten. De vorm waarin die participatie plaats vindt is voor nadere invulling. In de praktijk geven wij samen met gemeenten en andere partners participatie al op verschillende manieren vorm, zowel digitaal als fysiek, denk bijvoorbeeld aan trajecten over de landschappen of kernrandzones.

Daarbij geldt in algemene zin ook dat de Omgevingswet in digitale zin een transitieopgave betreft. Nog voor de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten overheden zich nieuwe instrumenten eigen maken, uitgebreid participeren en co-creëren met hun burgers en bedrijven en volledig digitaal werken. Dit is een

opgave van de gezamenlijke overheden waar we in de regio hard aan werken. We nodigen u graag uit om hierover met ons van gedachten te wisselen.

De eigen bijdrage van de provincie in een Utrechtse manier van werken aan Utrechtse kwaliteiten

U rond uw reactie af met twee adviezen voor werken met de Omgevingsvisie:

- Financiering van de zogenaamde onrendabele omgevingskwaliteit;
- Opschalen van het innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving (IFL) met als onderdelen:
 - o Ruimtelijke interpretatie georganiseerd door het bureau van de provinciaal bouwmeester;
 - o Life-long-learning en traineeprogramma's;
 - o Publieke dialoog en participatie.

Dank voor deze adviezen. Wij gaan hier graag verder het gesprek over met u aan. We kunnen wel meegeven dat dit deels al vorm gaat krijgen via het netwerk Omgevingsgericht Werken (NOW!) waarin het IFL doorontwikkeld wordt. Dit is een netwerk van experts op het gebied van omgevingskwaliteit, gebiedsgericht werken, ruimtelijk ontwerp, innovatie en samenwerking die ondersteunen bieden bij de uitvoering van het provinciale omgevingsbeleid, in concrete gebieden en projecten. We kunnen al werkende kijken wat er aanvullend nog nodig is voor het werken met de Omgevingsvisie.

Wij hopen u hiermee voldoende meegenomen te hebben in onze afwegingen bij de totstandkoming van de Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening in relatie tot de door u aangedragen thema's. En we pakken graag uw uitgestoken hand aan om samen verder vorm te geven aan de uitvoering van de doelen en opgaven zoals opgenomen in de Omgevingsvisie, onder andere via het netwerk Omgevingsgericht Werken. We gaan daarnaast graag met u in gesprek om de door u aangegeven onderwerpen verder te bespreken. Hierover zal contact met u worden opgenomen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen